

Цього року сповнюється п'ять літ діянь «підгорецьких отців» на теренах України. Найкраще характеризують їхню діяльність дві події – відлучення отців від Церкви 17.09.2008 року і створення ними «їхньої власної Церкви» 11.08.2009 року.

Відлучення отців відбулося на підставі рішення церковного суду про порушення отцями кан. 1459 § 1, який забороняє єпископські свячення в обхід компетентної церковної влади. Відлучені отці утворили нову Церкву під назвою УПГКЦ – Українська Правовірна Греко-Католицька Церква. Сама назва є спробою підлаштуватися під усім відому УГКЦ. Щоправда, вживання назви «українська» перечить п. 10 «Артикулів Берестейської Унії» 1595 року, де сказано: «Достоїнства митрополита, єпископів та інших духовних санів нашого обряду щоб не давали людям іншої нації і релігії, крім руської і грецької». Три з чотирьох членів так званого «постійного синоду» - керівного органу – є неукраїнцями і народилися, виражаючись мовою Артикулів, у «римській релігії», а нині після відлучення взагалі не належать до жодної Церкви – ні Східної, ані Західної. Позаяк прагнення отців позиціонувати себе представниками ще підпільної правовірної греко-католицької традиції викликає багато непорозумінь у середовищі вірних УГКЦ, потрібно належно з'ясувати «підгорецький феномен». Це доречно зробити у п'яту річницю їхнього приїзду в Україну, а також для вшанування героїчної історії УГКЦ-страдниці, особливо в період 1946-89 років, історії, до якої отці не мають жодного відношення. З'ясуємо «підгорецький феномен» на підставі думок самих отців, висловлених на сторінках брошурок «Листи з УА». Ці брошурки без відома і згоди отримувачів отці розсилали «всім і вся», зокрема, священникам УГКЦ. Користуємося «люб'язністю» підгорецьких отців, аби зібрати разом їхній «добробок» останніх років.

Отож, до групи «підгорецьких отців» належать оо. Догнал, Шпіржік, Обергаузер і Гітук, за національністю два чехи, один словак і один українець, які прибули на українську землю 2004 року і поселилися спочатку в монастирі оо. Василіан, а потім у приватному помешканні в с. Підгірці Бродівського району Львівської області. Щоб краще зрозуміти особливості українського етапу життя і діяльності отців, необхідно згадати деякі події з їх минулого. Для цього використаємо фрагменти з «Доповідної у справі членів ліквідованої василіянської делегатури св. Прокопія в Чехії» о. Матея Гавриліва ЧСВВ від 22. 11. 2004 року.

1. Початки

Найавторитетнішим у групі є Антонін Догнал, 1946 р.н., громадянин Чехії, священник, висвячений у Римо-Католицькій Церкві, довголітній настоятель сільської парафії біля м. Оломоуц. На цій парафії отець служив до 1991 року. У той період о. Антонін познайомився з харизматичним рухом «католицьких п'ятдесятників». Рух харизматиків у Католицькій Церкві почався під впливом нових акцентів в еклезіології II Ватиканського

Собору, зроблених на невидимо-харизматичній структурі Церкви. Історичними попередниками цього руху були протестантські п'ятдесятники. Католицькі харизматики прагнули подолати надмірну схоластичність Римо-Католицької Церкви і для цього акцентували на відновленні живого «відчуття» Святого Духа. Рух католицьких харизматиків мав потужного покровителя в особі бельгійського кардинала Суененса – одного з видатних отців II Ватиканського Собору. Захопившись харизматичним рухом, о. Догнал пережив, за його власними словами, «нове відкриття» на Святого Духа, «нове зречення, яке пов'язане з покиненням гріха». Відтак отець став практикувати харизматичну молитву в молитовних групах. Там він пройшов своєрідні ступені харизматичної ініціації, здобуваючи дари пророцтва, мовлення мовами і розпізнавання духів. Серед учасників харизматичних зібрань були брати Шпіржіки, один з яких, Ріхард, 1968 р.н., нині належить до підгорецької групи. Вони бачили в о. Догналі харизматичного пророка.

З часом о. Догнал змінив своє ставлення до реформ II Ватиканського Собору. Приводом для переоцінки Собору стало введення в семінаріях і університетах новітніх методів викладання (так званої ІКТ – історично-критичної теології), поширення позитивного ставлення до нехристиянських релігій і спроб зближення між ними і християнством. Врешті-решт, сам належачи до післясоборного харизматичного руху, о. Догнал позиціонував себе «консервативним» католиком. Імовірно, що ситуація післясоборних експериментів у Римо-Католицькій Церкві підштовхнула римо-католика Антоніна Догнала до стабільніших Церков християнського Сходу. Про те, чим приваблював до себе о. Догнала Схід, можна довідатися з його книжки під назвою «Епikleза. Святий Дух у візантійській традиції». Отцю імponує харизматичність прикликання Святого Духа (епikleза) під час освячення літургійних дарів. Схід також вабив постатями «духоносних» (харизматичних) старців, вихідців із монашества. Таке монашество стало ідеалом. Заради наближення до цього ідеалу о. Догнал разом із декількома однодумцями зголошується до новіціату Словацької греко-католицької провінції ЧСВВ.

Під час новіціату в польському Венгожеві настоятелі зауважують, що харизматична духовність оо. Догнала, братів Шпіржіків та інших розходиться з василіанською духовністю, а отці своїм окремишнім практикам надають перевагу над спільним монашим правилом. Виникла спокуса відчуження від церковної і монашої спільноти, так сформульована Г. Мюленом – одним з лідерів харизматиків Німеччини: «Якщо хтось відвідує молитовні зустрічі, але не приймає активної участі в житті своєї парафії, то він не служить оновленню Церкви і намарно прийняв благодать... Те саме відноситься і до монаших спільнот: «відчужена» молитовна спільнота може заважати спільному життю. Коли група відчужується і її члени рідко чи нерегулярно беруть участь у спільних молитвах, тоді не оновлюється монастир, а виникає «новий монастир» у монастирі. Це може призвести до конфлікту з монашим правилом або до внутрішнього відокремлення. Адже початки кожного монашого чину пов'язані з харизматичним досвідом – забути про це було б прямим гріхом проти Святого Духа»¹. На жаль, так сталось у Венгожеві, і тому

1997 року всіх новиків словацької провінції ЧСВВ відокремлюють і відсилають до Дрієнова у Словаччині, а 1998 року взагалі припиняють існування харизматичної спільноти в ЧСВВ («догналівців», як їх назвали).

Поруч із намаганням провести «реформу» ЧСВВ на підставі власного розуміння, «догналівці» з 1999 року намагаються зреформувати ГКЦ в Чехословаччині, очолюючи її: так, о. Догнала висувають кандидатом на єпископа-помічника Пряшівського (Словаччина), а одного зі Шпіржіків – на майбутнього екзарха Празького. У Чехії, до якої згодом переводять «догналівців», до їх групи приєднуються Роберт Обергаузер (1969 р.н.) і Маркіян Гітюк (1970 р.н.). вперше збираються разом майбутні «підгорецькі отці».

2003 року вибухнув гучний скандал, коли «догналівці» не допустили до єпископської хіротонії в Празькій катедрі нового греко-католицького екзарха Л. Гучка. Догналівців виганяють із Чехії. А вже 2004 року четвірка отців поселяється у стінах Підгорецького василіанського монастиря. На порозі «українського етапу» діяльності харизматична група «догналівців» уже мала відпрацьовану програму діяльності: залучати мирян у харизматичну обнову шляхом реколекцій (див. «сім тижнів» методики для аніматорів харизматичного руху), в такому ж дусі зреформувати ЧСВВ, повернути до «реформи» жіночі монастирі, а відтак і Греко-Католицьку Церкву через входження до її єпископату.

2. Праця в Україні

Багатолітня участь у харизматичному русі привела отців до твердого переконання, що «без Святого Духа немає християнства, без Святого Духа немає Церкви»².

Харизматично-покаянну молитву отці практикували декілька разів на день – о 09.00; 12.00; 15.00 і «святу годину» з 20.00 до 21.00

³

. Отці набули певності, що вони вже охрещені Святим Духом, прийняли Христа у свої серця і мають виконати особливу апостольську і пророчу місію. Під час студій у різних закладах Церкви вони дійшли висновку, що в Церкві віє інший Дух. «Духовно розсудивши», за словами апостола Павла «духовна людина судить усе, але її ніхто не судить» (I Кор. 2,15), отці назвали ознаки «іншого Духа» - це дух світу, ІКТ, релігійного синкретизму, зокрема в рухах Нью Ейдж і масонському русі. Детально кожен отці описали в книжці «Чотири слова з України». За думкою отців, однією з причин внесення «іншого духа» в Церкву став II Ватиканський Собор, «у документах якого немає життя»

⁴

. «Відкрившись духу ІКТ і пошани до чужих релігій, Церква виганяє Святого Духа»

⁵

. Внаслідок цього Церква паралізується, а її структури очолюють люди з «іншим духом». Тому «духи, які тримають єпископські конференції (і Синод УГКЦ) в пасивності чи хворобливій активності, але уникають правдивого покаяння і духовного пробудження, мусять бути вигнані»

6

, після чого, за логікою отців, повернеться в Церкву Святий Дух.

Отці складають наступний план покаяння і духовного пробудження Церкви, що його, за їх задумом, 01.01.08 року мав проголосити папа Венедикт XVI: на першому етапі (2008-13 років) єпископи і священники практикували б «епітимію» і не служили б Божественних Літургій, на другому етапі (2015-20 роки) епітимія полягала б у стоянні перед храмами і залишенні храму посеред Літургії⁷. Отці переконані, що їх веде Святий Дух і що незгідні з ними протистоять Святому Духові і руйнують Церкву зсередини, є зрадниками Христа. Коли 2006 року Провід ЧСВВ відмовляє їм у створенні окремого монастиря і в очоленні процесу богословської формації в Брюховицькій семінарії ЧСВВ, спалахує конфлікт

8

. Отці звинувачують Провід ЧСВВ і окремих ватиканських достойників на чолі з Держсекретарем А. Содано у «вбивстві всього живого і Божого в Церкві»

9

.

Подібні дії «духа антихриста» отці зауважують і в УГКЦ, до проводу якої, за оцінкою отців, вороги Церкви підступно провели блаженнішого Любомира¹⁰, котрий під «сповидною чисткою обряду» робить «схизматичні заяви... про об'єднання з православними»

11.

Тут уже виразно отці називають єднання Церков схизмою: «Просимо заборонити називати вірних у Літургії «православними» (т.т. схизматиками)»

12

. Отці закликають блаженнішого «добровільно зректися свого уряду для добра Церкви і свого спасіння»

13

. В цьому ж році отці пишуть до папи донос: «В нашій УГКЦ віє дивний дух смерті і спротиву до Риму», проявлений в об'єднанні з православними «в єдиному Київському патріархаті». Це «візія нового Риму, але без Петра»

14

. Прагнувши реанімувати дискусію навколо слова «православний», отці написали «Петицію ідентичності і правовірності святішому Отцю», в якій вставляють фрази про те, що блаженніший «здійснює політику Московського патріархату... розчинити УГКЦ в Московській Православній Церкві», а тому папа має на місце блаженнішого вибрати «особу, яка має правовірний і моральний авторитет»

15

, а декількома роками пізніше вони запропонують когось із них очолити УГКЦ

16

. Звинувачуючи блаженнішого, отці посилаються на ... «східну традицію, в якій монахи мають повинність совісті напоминати помилки єпископа»

17

, хоча справжня причина була в тому, що блаженніший 06.08.04 звернувся до державних органів із проханням «не впустити в Україну всіх членів чеської делегатури (23 особи)»

18

і депортувати з України підгорецьких отців. «Чеська делегатура» - це та спільнота «догналівців», яку саме 2004 року видалили з Чехії.

Позаяк обнова у Святому Дусі має охопити кожного християнина для протистояння духові світу, отці починають поширювати харизматичну обнову через реколекції, як у Підгірцях, так і на різних парафіях, а також у монастирях. Одним із плодів їхніх реколекцій стало рішення сестер монастиря святого Іллі в Брюховичах відокремитися від ЧСВВ, бо сестри мають «іншу харизму»¹⁹, і оформитися в контемплятивний монастир папського права. Не чекаючи на рішення Римської Конгрегації, сестри на початку 2008 року запросили на візитацію підгорецьких отців, а римського візитатора о. Г. Марані 05.02.08, попри декларацію свого «папського права», до монастиря не впустили. Відокремлення василиянок повторює технологію відокремлення підгорецьких отців від ЧСВВ у «монастир свого права».

Крім «харизматичної обнови» мирянства і монашества УГКЦ, отці взяли за «обнову» єпископату. Використовуючи як привід підбір нових кандидатів на єпископство, отці пропонують обнову самої процедури підбору через «прилюдний спосіб вибору кандидатів»²⁰. Називаючи декілька кандидатур у листі до нунція, отці вправно вставляють до тексту і таке: «Ми відкрито пропонуємо... одного з нас, з підгорецької спільноти ЧСВВ (на той час оо. Гітук, М. Шпіржік, К. Шпіржік, І. Догнал)»

21.

Прагнення до єпископства, народжене в Чехії, живе і в Україні. Єрархію необхідно оновити, бо «кардинал Гузар і створена ним єрархія є найбільшими неприятелими... українського народу»

22

, а також тому, що «загальна думка віруючих і невіруючих на Україні є така, що кардинал Гузар – масон»

23

, а також тому, що «у кожному народі, крім існуючої єпископської конференції, (треба) дати місце для паралельної структури єпископів»

24

. На відміну від єпархіальних єпископів, «апостольський і пророчий уряд» паралельної структури полягав би у проведенні реформи Церкви через вигнання з неї «духа антихриста». Стан Церкви такий, що «виникає питання, чи Католицька Церква ще є католицька (і взагалі християнська?)»

25

. «Апостольські і пророчі єпископи» підлягали б безпосередньо папі і карали б єпископів за порушення у справах віри і моралі: «Покарання єпископів і кардиналів, які таким чином провиняться, є добром для Церкви і для них самих»

26

. Пізніше це прагнення вилилось у зливу відлучень від Церкви, ініційованих отцями.

Ці міркування та, очевидно, багато інших спричинили пошук підгорецькими отцями єпископської хіротонії. Її вони шукали й раніше, проте безуспішно. Тепер, увійшовши до УГКЦ і розпаливши конфлікт із її Главою, отці усвідомлюють нереальність канонічного шляху до хіротонії: «Коли б нас і подібних нам мав вибирати кардинал Гузар, то він радше вибрав би козла з рогами, ніж правовірного священика чи єпископа»²⁷. В такому ж дусі братолюбія висловлюються отці про єрархію УГКЦ: «Ми мусили обійти зрадницьку і незаконно просунену єрархію, яка сама напхалася, а Святішому Отцю в такій системі не залишалось нічого іншого, як тільки цих прихованих зрадників визнати»

28

. Папа в цьому змалюванні постає як маріонетка «системи», зрадницької і незаконної зверху донизу.

3. Таємнича хіротонія

Для підготовки громадської думки до можливості власних єпископських свячень підгорецькі отці в №№ 1-2 «Листів з УА» за 2008 рік змальовують постаті «підпільних єпископів», які гіпотетично могли б уважатись їх святителями. Так, у № 1 з'являється «свідоцтво» о. Петра Зеленюха про «єпископство» о. Каваціва. О. Зеленюх «чув» про єпископство від владики Хіри в Караганді. Другий «свідок» - о. Осідач «чув» про це від владики Стернюка 12.08.1989 року. Між двома свідченнями є явна розбіжність: у той час коли поруч із «свідченням» о. Зеленюха датою свячень вказано 25.11.1980 року, у «свідченні» о. Осідача від 1989 року о. Каваців названий «новопоставленим єпископом». У № 2 з'являється «свідчення» о. Михайла Осідача, свого часу священика РПЦ, про себе самого як про греко-католицького єпископа. О. Михайло твердить, що владики Стернюк і Курчаба висвятили його 06.09.1989 року чи то «всупереч», чи «назло» о. Володимирі Яремі, який «шукав» митрополита для УАПЦ. При цьому о. Осідач навіть не знає, що прийняте о. Володимиром монаше ім'я було не «Ярема», а «Димитрій». Цікаво, що коли о. Осідач 19.06.2004 року пише «свідчення» про єпископство о. Каваціва, то підписується «митрофорний протоєрей», а вже 13.02.2008 року він – «Кир Михайло Осідач». Тобто, попри «свячення» 1989 року, «єпископська свідомість» визріла в о. Осідача лише близько 20 років по тому. У № 4 після цієї психологічної підготовки – нарешті сам факт: оо. Гітюк, Шпіржік, Догнал і Обергаузер повідомляють про їхнє висвячення на єпископів УГКЦ. При цьому імена святителів, час і місце свячень не вказуються. Як отці пояснили вчинене? «Ми перед Богом мали право зробити цей революційний і ризикований крок»²⁹. Якого

добра отці шукали? «Так званий прогріх (наші свячення) ми зробили для добра і для рятунку Церкви»

30

. Тут уже справді – мета виправдовує засоби. А ще отці свяченнями... підтримали папу. «З огляду на те, що Святіший Отець є безсильний і висить на хресті, ми допомогли йому зробити цей сміливий крок»

31

. Хоча Святіший Отець і не дуже просив такої допомоги. До папи ж отці звертаються, ставлячи його перед доконаним фактом: «Хто нас висвятив, коли і де, про це скажемо Вам особисто»

32

. Попри всі посилання на Бога, Церкву і папу, отці все ж «свідомі, що порушили церковний канон 1459 § 1»

33

. Ось зміст канону: «Єпископи, які без доручення компетентної влади висвятили когось на єпископа, і той, хто прийняв від них в такий спосіб висвячення, повинні бути покарані великою екскомунікою», тобто відлученням від Церкви.

Однак цей канон не для отців. Чому? «У Східній Церкві перед кожним накладанням кари мусить відбутися церковний суд»³⁴. Це – спроба відтягнути відлучення від Церкви. Отці розуміють, що і церковний суд їх не врятує. І тому пишуть до папи: «Якщо б Ви нас і засудили, то ми надалі залишаємось греко-католицькими єпископами»

35

. У цих словах вже міститься непослух і папі, і Церкві. Більше того. «До нас не відноситься жодна кара»

36

. А чому? «Нас як єпископів (!) може судити лише Святіший Отець. І як ми вже наголосили, він нас засудити де-факто не може»

37

. Тобто, нехай собі судить. Це він може. А засудити не зможе. Чому? «Святіший Отець... нас покарати не може, бо цим покарав би самого себе»

38

. Підгорецькі отці бачать у собі колективного Венедикта XVI. Коли блаженніший Любомир назвав дії підгорецьких отців диявольськими, то отці реагують таким чином: «Кардинал Гузар допустився явного богохульства і гріха проти Святого Духа»

39

. Тут уже отці ототожнюють себе зі Святим Духом, а свою діяльність – із діяльністю Христа: «Відректися навернення в Підгірцях... це власне означає відректися самого Христа»

40

. Подібно висловлюються монахині з Брюхович: «Якби їх (підгорецьких отців) Церква засудила, то тим самим вирішила би своє майбутнє... Осудити їх означає... виключити себе де-факто з Церкви»

41

. У листі до Синоду єпископів отці так пояснюють свої свячення: «Тому що нашим кроком (свяченнями) ми обійшли церковну процедуру, ми звернулися до Святішого Отця і повідомили його, що ми були висвячені і що також додатково просимо його благословення»

42

. Порушуючи церковний канон, отці самочинно вводять практику висування себе на єпископів, самовисвячення і самопроголошення, а папське благословення трактують як щось «додаткове». Яка мета листа до Синоду? «Вас просимо прийняти (нас) до Синоду Єпископів УГКЦ. Пропонуємо, щоб одного з нас призначили єпархіальним єпископом замість єпископа Білика до Бучацької єпархії, а інших зачислили помічними єпископами до різних єпархій»

43

. Дивно, але отці хочуть увійти до «зрадницького» за їх словами Синоду. Просячи про призначення на єпархії, отці відходять від своїх же слів про «епітимії», тобто утримання від літургійного служіння на шість років, а також від ідеї «апостольських і пророчих єпископів», які не належатимуть до єпархіальних єпископів, зате контролюватимуть останніх у справах віри і моралі. Згодом отці пропонують інший варіант: «Ми вимагаємо, щоб... нам була дана ця семінарія і єпархія (Івано-Франківська) для здійснення правдивої реформи»

44

. Передбачаючи своє відлучення від УГКЦ, підгорецькі отці намагаються залякати єпископів Синоду УГКЦ: «Якщо ви нас невинних будете екскомунікувати, то і ми будемо змушені зробити те саме»

45

. Далі – більше: «Дорогі брати! Коли будете воювати проти нас... то цим воюєте проти Христа, проти свого спасіння і проти Церкви»

46

.

4. Відлучення

Не зважаючи на всі спроби отців уникнути відлучення, воно таки сталось і виглядало так:

а) 23.03.08 Блаженніший Любомир у пастирському листі заявив, що підгорецькі отці ані не висувалися на єпископів Синодом УГКЦ, ані не отримали папського благословення на хіротонію;

б) у червні єпархіальний трибунал не виявив доказів хіротонії, натомість установив незаконне присвоєння і виконання уряду, розпалювання бунту і ненависті супроти місцевого єпископа і Глави Церкви, наклепи на єрархію;

в) 17 вересня суд виніс кару відлучення (великої екскомуніки);

г) отці подали апеляцію до патріаршого трибуналу і до папи;

д) 7 жовтня Римська Апостольська Сигнатура не визнала обґрунтованість апеляції і іменем папи залишила відлучення в силі.

Звичайно, отці не сприйняли рішення Церкви, адже «Церква не має Божої сили, тому що не проповідується навернення, покаяння і наслідування Христа»⁴⁷. Тобто навертатися потрібно Церкві, а не отцям. У відповідь на відлучення вони створюють «Правовірний Синод УГКЦ» на чолі з «Верховним архиєпископом» М. Осідачем. Членами синоду на свій розсуд «призначають» деяких єпископів УГКЦ. Вибухає скандал, бо ці єпископи (наприклад, владика Білик) публічно протестують проти включення їх прізвищ до списку. Єпископам Синоду УГКЦ дають термін «відректися від блудів Гузара» і приєднатися до «правовірного синоду». Намагаючись розколоти Синод за історичними «лініями поділу» (редемптористи – василіяни, «просхідні» - «прозахідні»), отці також намагаються розколоти Церкву по лінії «Україна – діаспора»: «Сьогодні нашою Церквою керують чотири американці-апостати: Гузар (Глава УГКЦ), Дацько (глава Екуменічного Інституту), Гудзяк (глава УКУ), с. Дія (глава монашества)»

⁴⁸

. Пікантність цих звинувачень у тому, що й самі отці – зовсім не українці. До того ж, згадані ними особи такі українського походження, чого не скажеш про отців.

15.06. 2008 року підгорецькі отці проголосили відлучення від Церкви Блаженнішого Любомира, всупереч неможливості, за їх же словами, відлучення будь-кого без судового процесу. Підставою для цього відлучення отці назвали тенденційно перекручені висловлювання Блаженнішого (див. Додаток, с. 17). Для надання відлученню хоча б якихось підстав отці знову згадали ідею «апостольських і пророчих єпископів», підшукали відповідне місце у Святому Письмі («Коли б ми самі, чи ангел з неба проповідували вам інше євангеліє, ніж те, що ви прийняли, нехай буде проклят» (Гал. 1,8)). Цей вислів апостола отці зробили молотом для завдання ударів по всіх своїх супротивниках.

Деяка невпевненість отців у правомірності зробленого ними виявилася в листі до папи: «Просимо, щоб Ви мовчанням схвалили наше відкрите проголошення анатеми»⁴⁹. Цікаво, як можна що-небудь схвалювати чи заперечувати мовчанням? Крім невпевненості, отці прямо визнають недійсність свого відлучення: «Як наша, так і його (Гузара) екскомуніка не є дійсна, бо екскомунікувати єпископів може лише Святіший Отець»

50

. Попри те, що Блаженніший наче б і не відлучений, єпископи все ж повинні відректися від його «блудів». Не вчинивши цього, вони, за версією отців, творять «еретичну структуру Церкви»

51

. Єретиками також стали префект Конгрегації Східних Церков Л. Сандрі, папській нунцій в Україні І. Юркович – «духовні вбивці»

52

, позаяк «не відреклися від блудів Гузара», а префект і секретар Апостольської Сигнатури – «зрадниками Христа» - за підтвердження відлучення від Церкви підгорецьких отців.

5. Розпорядження і накази отців «правовірного синоду»

Священикам УГКЦ підгорецькі отці велять «на Літургії... згадувати ««всіх вас правовірних християн» і вже не згадувати кардинала Гузара і єпископа-єретика, але верховного архиєпископа Михайла і свого правовірного єпископа»⁵³, тобто це спроба створювати зі священиків УГКЦ Церкву власної юрисдикції.

Бачачи несприйняття «правовірного синоду» священиками, отці намагаються заручитися підтримкою мирян: «Завжди, коли в Святій Літургії згадується ім'я так званого патріарха Любомира і ім'я місцевого єпископа, який має з ним єдність... нехай вірні потиху скажуть Боже слово «Анатема!», а потім нехай з усіма голосно промовлять «Господи помилуй!»»⁵

4

. Підгорецьким симпатикам серед мирян пропонується своєрідний підпільний статус в офіційних рамках УГКЦ.

Позиціонуючи себе «паралельною структурою» до УГКЦ, підгорецькі отці, однак, ревниво ставляться до нових єпископів в «апостатичній УГКЦ»: «Якщо ця людина (Тарас Сеньків) все ж буде висвячена, то Католицька Церква втрачає свою підставу і перестає бути католицькою»⁵⁵. Вони ж хворобливо реагують на підтримку їхнього відлучення

Римською Церквою: «Попереджуємо Вас (Л. Сандрі), на основі Мт. 18,15 («Коли твій брат завинить супроти тебе, піди й докори йому віч-на-віч»), що якщо Ви цей злочинний декрет про нашу так звану екскомуніку підпишете, то в імені Триєдиного Бога і на основі влади апостольського наступництва (єпископські свячення) Вас і окремих єпископів Києво-Галицької митрополії УГКЦ також будемо екскомунікувати»⁵⁶.

І екскомуніки щедро посипалися: як ми вже згадували, на Блаженнішого Любомира за те, що не допустив в Україну всю чеську харизматичну делегатуру; на Синод Єпископів УГКЦ – за те, що не відступив від Глави Церкви; на префекта Конгрегації для Східних Церков – за те, що підтримав їх відлучення; на префекта Римської Апостольської Сигнатури – за те, що залишив відлучення в силі; на всіх деканів УГКЦ – за те, що не визнали над собою їх юрисдикції; на Протоархимандрита ЧСВВ – за те, що видалив їх із Чину; на Кардинала Праги – за те, що їх видалив із Чехії 2003 року; на Екзарха Кошицького – за те, що видалив о. Догнала і його прихильників зі Словащини 2004 року, а останнім часом – на весь римо-католицький єпископат Чехії, Німеччини та Індії і на всіх урядників папської курії.

6. Створення власної Церкви

Підгорецькі отці, побачивши, що до них не приєднався жоден єпископ, декан чи священник УГКЦ, заходилися з 2009 року створювати власну церкву. Першим кроком у її створенні став вихід із юрисдикції УГКЦ монахинь Брюховицького монастиря св. Іллі, який стався 19.12.2008 року⁵⁷. Відтак у листі до Президента України отці так обґрунтовують можливість нової церкви: «В Україні є три православні Церкви. Тут можуть бути і дві греко-католицькі»⁵⁸. Тобто, погана ситуація в православних є прикладом для створення поганої ситуації в греко-католиків. З лютого 2009 року отці починають добиватися державної реєстрації для паралельної до УГКЦ структури – ПГКЦ (правовірної греко-католицької церкви)

⁵⁹
. Отці стверджують: «Правовірний синод чекає на офіційне визнання», тобто визнання державою

⁶⁰
. Всім священникам УГКЦ отці дають термін – до 14.09.09 оприлюднити «визнання віри», складене в Підгірцях, повідомивши про це папу і підгорецьких отців

⁶¹
. Після цього терміну священники, які так не зроблять, будуть уважатися «апостатами» (відступниками від віри). Відтак отці заявляють: «Апостольською і пророчою владою ми зв'язуємо сумління кожного католика (не тільки греко-католика!), що не сміє слухати єпископа чи священника-апостата»

⁶²

. Що мають робити миряни? «Якщо на парафії знайдеться мала групка свідомих вірних... то хай вони об'єднаються і попросять правовірний синод дати їм священика. Ми висвятимо їм правовірного священика, а тоді вже можуть справедливо і витривало вимагати свого права, щоб у храмі відправлялася Літургія також для правовірних»

63

. Підставою для майбутніх погодинних богослужінь отці називають тезу, яка ще в добу атеїзму служила комуністам для розколу Церкви і протиставлення єрархії мирянам: «Храм не належить єпархії, але парафії»

64

. Обіцянка висвятити «правовірного священика» за відсутності семінарії відкриває можливість «висвячення» для випадкових і безвідповідальних «кандидатів». І отці від слів переходять до діл, «висвячуючи» 21.04. 09 сімох священиків

65

. Як ці священики потраплять на парафії? А ось як: «Релігійна громада має право вибирати собі свого священнослужителя»

66

. Це – приклад популізму, за якого єпископ вже не пастир, а виконувач волі пастви. Подібних «священиків» мала соборноправна УАПЦ в 20-ті роки ХХ століття.

7. Що далі?

ПГКЦ офіційно відмежувалася від «апостатичної» УГКЦ, яку «кардинал Гузар... хоче за посередництвом так званого патріархату втягнути до апостазії, в якій він сам вже є»⁶⁷. Одним із звинувачень підгорецьких отців було твердження про тиху схизму в УГКЦ – переведення в православ'я в дусі Баламандської угоди 1993 року. Тому отці позиціонують себе форпостом католицизму і опорою папи, вони вірні ідеалам підпільної УГКЦ (хоча ніколи в ній не були). Як тепер з їх вірністю папі? По-перше, отці ставлять папі Венедикту XVI ультиматум: «Якщо папа (не відкине ІКТ і фальшивої поваги до поганських релігій), немає сенсу приймати його авторитет як охоронця правд віри і моралі»

68

. Далі – більше. Вітаючи московського патріарха Кирила з обранням, підгорецькі отці пропонують йому приєднатися до їхньої оцінки папства: «Якщо папа не виконає ці дві умови (заборону ІКТ і відмову від пошани до інших релігій), тоді по праву скажете: «Для чого Церкві папство?»»

69

. І папа, і папство, у вірності якому клялись отці, ставиться ними під сумнів. Більше того. Отці посмертно відлучають від Церкви папу Івана Павла II: «Папа Іван Павло II за публічну молитву зі слугами царства темряви і за велике згіршення в цілій Церкві є екскомунікований»

70

. Відлучаючи від Церкви, отці «взяли на себе частину папської відповідальності... перед

Богом і перед Церквою»

71

. Який вихід бачать отці в ситуації, коли «Католицька Церква перестала бути католицькою?»

72

... У православ'ї! Це неймовірно, але факт: «Само по собі за певних умов... об'єднання (з якоюсь православною Церквою) було б позитивним»

73

. Цікаво, якими є «певні умови»? «Для нас є виходом з'єднатися навіть з Московським чи Константинопільським патріархатом, якщо б один чи другий визнав примат Римського єпископа экс-катедра»

74

. Як православні визнають примат, якщо самі отці підбурюють їх цього не робити? Особливо цікаво, яким чином отці уявляють собі «з'єднання» з Московським патріархатом. Адже ще не стерлося в пам'яті «воссоединение» 1946 року. Отці так це бачать: «Якщо б Москва визнала служіння папи... то УГКЦ могла б прийняти юрисдикцію Московського патріархату»

75

. Тобто, поруч із УПЦ МП постала б УГКЦ МП. Те, що не вдалося Сталіну, хочуть вдіяти підгорецькі отці. Проте, у світлі останніх висловлювань отців, вже й визнання примату з боку РПЦ не потрібне. Бо у православ'ї тепер більше правочинності, ніж у католицизмі. Православ'є без папи більше відповідає отцям, ніж католицизм із папою: «Православна Церква без Петра є правочинніша, ніж Західна Церква з Петром»

76

. Отцям залишається відлучити від Церкви папу (за те, що жодного разу їх не послухав і жодним словом не відповів). Адже всіх кардиналів, єпископів і священників фактично відлучено. Ось як отці реагують на «мовчання» папи: «Ваше мовчання буде розцінюватися, як згода і співучасть у злочині проти Христа, Євангелія і папства»

77

. І це буде першим кроком. А другим кроком – «прийняти юрисдикцію Московського патріархату»

78

і увійти в історію подібно, як увійшли Семашко і Попіль у ХІХ столітті, Костельник, Пельвецький і Мельник у ХХ столітті. Тоді остаточно виявиться те, що досі старанно приховується, – особи і структури замовників, спонсори і цілі, до яких стремилася «підгорецька опербригада».

На завершення залишається запропонувати дві версії п'ятирічних «діянь» підгорецьких отців, тобто задуму цього проекту, його здійснення і наслідків. Кожна з версій має свої переваги і недоліки, не претендує на остаточноість і не виключає інших версій.

8. Версії

а) духовна.

Багато отців Василіян схильні вважати стан підгорецьких отців «прелестю духовною», перебуваючи в якій, отці індивідуальні чи групові емоції приписують благодаті Святого Духа. Є неодноразові випадки відчуження «католицьких п'ятдесятників» від своїх спільнот, які стають для харизматиків «недостатньо духовними». Випадок підгорецьких отців – один із них. До якої спільноти отці б не прийшли, всюди вони створювали конфлікт, потім гучний скандал, а тоді розрив. Так було у василіанському новіціаті в Польщі, відтак у Словаччині, потім у Чехії, звідки отців буквально вигнали. Після переїзду в Україну отці залишили монастир у Підгірцях і переїхали на приватне помешкання. Вони спричинили конфлікт з Управою ЧСВВ, єпархіальним єпископом, Главою УГКЦ і Синодом Єпископів УГКЦ, з Римською Курією і, остаточно, папою. Можливо, на їх прикладі можна зрозуміти джерела чеського протестантизму. Головна догматична помилка отців – у запереченні перебування в Католицькій Церкві «Духа істини», отриманого нею в День П'тдесятниці.

Духовне збочення відбилося і на психічному здоров'ї отців і проявилось в параноїдальному пошукові ворогів. У своїх листах отці грубо принизили всіх своїх настоятелів: о. Біланчика – протоігумена Словацької провінції ЧСВВ, владика Баб'яка зі Словаччини («архибрехун Баб'як»), владик Лавінця і Гучка з Чехії, блаженнішого Любомира («скоро його вже тут не буде»), протоархимандрита ЧСВВ В. Ковбича, папу Венедикта XVI («Святіший Отче! Ваші дні вже пораховані.»). Перспектива підгорецьких отців (якщо, за їхніми словами, «не будуть чинити покаяння»), – виродитися в фанатизовану тоталітарну секту, повторити долю секти покутників з їхнім «папою» Петром-Емануїлом чи українських лефевристів-ковпаківців – ще одних «ревнителів уніатської традиції».

б) політична.

За даними люстрації, проведеної в Чеській Республіці, о. Догнал у роки комунізму був завербований спецслужбами, тоді керованими з московського центру. Створивши навколо себе групу зомбованих «духачів», Догнал і К^о отримали завдання «внедрення» в східно-католицькі структури з метою очолити, а тоді розвалити їх. «Операція» почалася в 90-ті роки ХХ століття, спочатку проти ЧСВВ, щоб опанувати і духовно розкласти їхній новіціат. Тоді було вчинено спробу опанувати провід Греко-Католицької Церкви в Словаччині і Чехії. Наступним етапом завдання стала УГКЦ. Почалися цілеспрямовані

удари по Главі Церкви, УКУ і духовних семінаріях у надії призвести до зміни проводу, замішання, а відтак і очолення власними кадрами для проведення «реформи». Головні напрямні цієї «реформи» – компрометація авторитетних провідників, протиставлення між собою прозахідно-і просхідноналаштованих людей, розкол між вірними України і поселень. У цих напрямках працювало КГБ СРСР в роки підпілля УГКЦ. «Внесок» підгорецької групи полягає в тому, що ці давновідомі протицерковні дії вони назвали «реформою» УГКЦ, шансом її духовного «воскресіння». Методи проведення «реформи» спираються на технології впливу на підсвідомість людей, використовувані в тоталітарних сектах і передвиборчих кампаніях. Свідома брехня і шантаж – далеко не повний перелік цих методів. Мета антицерковної кампанії – послабити УГКЦ через розкол, скерувати енергію Церкви на внутрішні чвари, спинити її динамічне просування на схід і замкнути в Галичині. Якщо така «підгорецька реформа» не здобуде собі ширшої підтримки, то бодай «відщипнути» від УГКЦ якусь групу вірних, зареєструвати як окрему церкву і розколювати УГКЦ вимогою «погодинних богослужінь». Цю технологію також використовувати в Галичині в 90-і роки ХХ століття, розпаливши боротьбу різних «конфесій» за храми і церковне майно. Не виключено, що після завершення «реформи» отці дадуть команду своїм прихильникам возз'єднатися з РПЦ і певним чином відтворити впливи цієї Церкви в Галичині. Адже після провалу і втрати Галичини було б наївно думати, що РПЦ змириться з цією поразкою. Тому для РПЦ і певних політичних кіл у Росії вигідна «реформа» підгорецьких отців, наслідки якої давали б РПЦ хоча б якісь шанси відновлення її присутності в регіоні з високою релігійністю населення. Не слід забувати, що отці регулярно роблять «жести дружелюбності» в бік Москви і, напевно, це не випадково.

Додаток: «єресі» блаженнішого Любомира

Ми аналізуємо звинувачення підгорецьких отців наступним чином: а) слова блаженнішого; б) їх контекст; в) інтерпретація підгорецьких отців; г) наш коментар.

1-а і 2-а єресі – Христос-людина і Марія – звичайна жінка.

Текст про Непорочне Зачаття: «Я думаю, що кожна звичайна людина мала б у цьому випадку проблему».

Контекст: людині, далекій від віри, непросто прийняти правду про Непорочне Зачаття.

Інтерпретація: кардинал релятивізує і ставить під сумнів правду віри про Непорочне Зачаття і підтверджує неправду, що Марія є лише звичайною жінкою.

Коментар: висновок підгорецьких отців зовсім не впливає зі слів блаженнішого.

Текст: «Факт, що Бог вибрав конкретну жінку, через яку, так би мовити, Він прийшов у світ як людина, у людський спосіб будучи народженим від жінки – цей факт має бути предметом нашої віри».

Контекст: Бог приходить у світ, стаючи людиною і вибираючи для цього людський спосіб народження від жінки.

Інтерпретація: Ісус не прийшов у людський (природний) спосіб, бо був зачатий не від мужа, а від Духа Святого.

Коментар: коли блаженніший говорить про повноту чоловіцтва Божого Сина, то зовсім не йдеться про мужа чи його відсутність. Адже блаженніший про це не говорить. Твердження отців про не людський спосіб вочленення наближається до монофізитства: якщо Христос воплотився надзвичайним способом, то Йому реально не потрібне материнське лоно. З тексту не виникає, що блаженніший зводить Христа лише до людини, а Марію до звичайної жінки, заперечує надприродність і ставить під сумнів Непорочне Зачаття.

Приклади підміни понять:

Блаженніший: «Ісус прийшов у світ у людський спосіб».

Підгорецькі – тобто через зачаття з чоловіка та пологові болі.

Блаженніший: «Ісус приходить через втручання Святого Духа».

Підгорецькі – тобто так само, як втручається в життя звичайних людей.

Блаженніший: «Цілком нормальна сім'я».

Підгорецькі – тобто з недосконалостями та гріхами.

Блаженніший: «Ісус був такий, як і будь-хто інший» (у чоловіцтві, тобто «у всьому подібний, крім гріха»).

Підгорецькі – тобто не є Богом.

Блаженніший: «Мати Божа є людиною – такою як і всі».

Підгорецькі – тобто не є Дівою, є зачата в грісі і народила людину.

Блаженніший: «Вона була одною з них» (зі свого оточення).

Підгорецькі – тобто не Матір'ю Божою, грішила.

Коментар: як видно з наведених прикладів, отці свідомо підмінюють поняття: «нормальна» у блаженнішого – це «разом з гріхами» у підгорецьких, хоча гріхи є аномаліями; «Богородиця така, як і всі» у Блаженнішого – це «не Діва» у підгорецьких.

За їх логікою, «всі» - обов'язково «не діви»; «Марія – член свого середовища» (суспільного, родового, національного) у блаженнішого – це обов'язково грішне середовище у підгорецьких.

3-я єресь – схвалення гомосексуалізму.

Текст: «На мою думку, гомосексуальність не є новим явищем – воно було відомим і в часі Старого Завіту, і протягом усєї історії. Проблемою є те, що останнім часом це питання стало дуже голосним. Ніхто, звісно, не винен, що народився таким».

Контекст: гомосексуальність супроводжує історію людства. Іноді, за даними науки, народжуються люди з надмірним числом клітин протилежної статі. Ці люди все життя мають труднощі зі статевою самоідентифікацією. Проблема постала внаслідок спекуляції на цю тему.

Інтерпретація: це протихристиянські погляди, сповнені «духа Нью Ейдж». Кардинал вважає явище гомосексуалізму «нормальним». Він пристосовується до віянь сучасності через неназивання гомосексуалізму гріхом.

Коментар: отці підмінюють поняття – «не нове» у блаженнішого стає «нормальним» у підгорецьких.

Текст: «Мені дуже шкода цих людей, тому що для них недоступна подружня любов, адже (вона) хоче бути плідною. Чоловік і жінка люблять одне одного так, що їхня любов виливається в народження дитини. Гомосексуалісти не можуть цього зробити ».

Контекст: головний недолік гомосексуального зв'язку – в тому, що він ніколи не підмінить зв'язок подружній. Звідси співчуття – гомосексуальний зв'язок за природою приречений.

Інтерпретація: кардинал не говорить про визволення в Ісусі Христі і про живі

християнські спільноти. Це означає, що він сам ще не навернений. А тому й твердить, що гомосексуалісти «мусять підпорядковуватися» своїм демонським нахилам.

Коментар: підгорецькі отці підмінюють «не можуть» блаженнішого власним виразом «мусять».

Текст: «Вони, звісно, можуть вести всякого роду сексуальну активність, але їхня любов завжди залишиться безплідною. Отже мені дуже шкода їх. Що ж я можу зробити для них? Хіба полегшити їхні страждання – я не повинен на них накладати більшого тягаря, ніж це абсолютно необхідно».

Контекст: блаженніший ще раз повторює про приреченість зусиль гомосексуалістів імітувати справжню сім'ю і через те трагедію самотності. «Абсолютно необхідно» запобігти втяганню інших у ці зв'язки і не принижувати гомосексуалістів лише з огляду на вродженні проблеми.

Інтерпретація: отці спершу погоджуються: «За те, що хтось народився з цією зв'язаністю, він не винен»⁷⁹. А далі – істеричний пафос: «Над цим зупиняється розум! Відкрито висловив ересь». А ересь у тому, що блаженніший назвав «любов'ю», а не «гідотою» стосунки гомосексуалістів.

Коментар: отці виривають перше речення з контексту і уривок «вони можуть вести всілякого роду сексуальну активність» пояснюють як згоду на статеву розбещеність. Підміна понять у тому, що у блаженнішого слово «можуть» містить перелік усіх зусиль для створення сім'ї, а у підгорецьких «можуть» - це зрада і дозвіл на гомосексуальні практики.

Текст: «Вони можуть жити разом, якщо наполягають на цьому. Гаразд, я можу певною мірою миритися з цим. Але нехай вони не претендують на те, щоб це вважалось подружжям. Одним з аспектів подружжя є не просто факт життя разом, а народження дітей, чого гомосексуальні пари не можуть робити».

Контекст: дорослі люди вирішили жити разом і ніхто ззовні їхнього рішення не відмінить, хоча б він був повністю проти цих зв'язків. Однак межа терпимості переступається, якщо гомосексуальні зв'язки хочуть усупереч природі суто юридично набути статус подружжя і заявляти про право на усиновлення.

Інтерпретація: «Кардинал легалізує важкий гріх і скасовує Божі заповіді, а ці пари залишає в духовній смерті». Позаяк кардинал не каже, що вони біснுவаті і тільки Христос їх визволить, тому він схвалює їх зв'язок.

Коментар: отці підмінюють «миритися» у блаженнішого словом «погоджуватися» і приписують блаженнішому згоду на гомосексуальні зв'язки.

Текст: «Я маю великі сумніви щодо того, чого може навчити гомосексуальне середовище усиновлених дітей. Найімовірніше, ці діти можуть вирости з неправильною сексуальною орієнтацією».

Контекст: блаженніший продовжує думку попередньої цитати, додаючи застереження про загрози для юридично усиновлених дітей. Тобто, однозначно явище усиновлення є неприпустиме.

Інтерпретація: кардинал таке виховання не вважає гріхом.

Текст: «Повторюю, ця проблема стала такою жахливо галасливою, ніби половина суспільства є гомосексуалістами. Насправді, вони є незначною меншиною суспільства. Ми повинні визнати, що вони страждають, що вони мають певні права – і зупинитися на цьому».

Контекст: непомірно роздмухана проблема. Об'єктивно потрібно визнати труднощі, які мають у суспільстві люди з нетрадиційною орієнтацією, і визнати за ними певний набір юридичних прав, доки ті не входять у конфлікт із самою природою подружніх відносин.

Інтерпретація: кардинал втікає від відповідальності зі поширення гріху гомосексуалізму. Відтак – «аргумент до особи»: «А ви, кардинале, не є також гомо?»

Коментар: отці в полеміці неприпустимо переходять на особи, а поняття «терпимості» підмінюють поняттям «дозволу». Після цього приписують ересь.

4-а ересь – віщування і окультизм.

Текст: «Я вірю, що існують певні енергії, які можуть бути навіть виміряні, вони реальні. Завдяки цим невідчутним передачам енергій мені траплялося мати передчуття стосовно стану здоров'я моєї матері, хоч ми перебували одне від одного за тисячі кілометрів».

Контекст: розмова відбувається про телепатичні явища. Блаженніший висловлює припущення, що підставою таких явищ є різні види енергій, досі ще належно не відкриті і не описані науковцями.

Інтерпретація: кардинал «пропагує»... енергії, з якими, як сам признає, мав особистий досвід, тобто займався віщуванням.

Коментар: інтерпретація отців не виникає ні з тексту, ані з контексту. А слово «віщування» взагалі у блаженнішого відсутнє.

Текст: «Якось у Римі мені подарували маятник. Це прилад, який дозволяє мені дізнатися, чи добрими є певні препарати для мого здоров'я. У цьому немає нічого магічного... йдеться лише про хвилю, яка повертає маятник в той чи інший бік».

Контекст: блаженніший чітко вказує на прикладне вживання маятника.

Інтерпретація: це – магія і віщування.

Коментар: отці підмінюють думку блаженнішого власною, а «види енергії» у блаженнішого ототожнюють із «демонами».

Текст: «Ось тут у цій кімнаті є тисячі радіохвиль. Якби ми мали здатність вловити їх, ми почули б тисячі радіостанцій».

Контекст: блаженніший однозначно називає різні енергії «радіохвилями», діючими поза межами людського сприйняття.

Інтерпретація: «на жаль, ці духовні «енергії», які Святе Письмо називає демонами, ні в якому разі не можна порівнювати з радіохвилями».

Коментар: інтерпретація містить три перекручення: а) блаженніший не говорить про жодні «духовні енергії», а про радіохвилі, і посилання на Святе Письмо тут ні до чого; б) перекручено саме Святе Письмо (Еф. 6,12): «Нам бо треба боротися не проти тіла і крові, а проти начал, проти властей (отці слово «властей» підмінюють власним «енергій»), проти правителів цього світу темряви, проти духів злоби в небесних просторах»; в) твердження блаженнішого про радіохвилі отці підмінюють звинуваченнями в магії і віщванні.

5-а єресь – про окультні сили – енергії.

Текст: «Я думаю, що є багато сил у нас і навколо нас, яких ми ще не відкрили... Навколо нас існують різні енергії ».

Контекст: людство вже багато пізнало, але ще більше є непізнаного.

Інтерпретація: кардинал пропагує дію цих енергій, які є «духовними» і злими істотами – демонами.

Коментар: при цьому отці знову посилаються на Еф. 6,12 із власною підміною слова «властей» словом «енергії». В отців цілий світ є під владою демонів. Хоча у Святому Письмі слово «власті» має також позитивне значення. Наприклад, «Бо в Ньому (у Христі) все було сотворене, що на небі й що на землі, видиме й невидиме: чи то престоли, чи господства, чи начала, чи **власті**, все було Ним і для Нього сотворене» (Кол. 1,16-17). Або «Він бо (Христос) – Голова всякого начала і власті» (Кол. 2,10-11).

Текст: «Я думаю, що існує набагато більше елементів, які впливають на нас, ніж ми підозрюємо. Нам просто треба ще їх відкрити».

Контекст: блаженніший говорить про біоритми і багато подібних енергій.

Інтерпретація: кардинал робить рекламу окультистам і екстрасенсам, а коренем всіх енергій є людська зіпсута гріхозна природа. Кардинал закликає виявляти окультні сили.

Коментар: отці підмінюють слово «невідкриті» у блаженнішого власним словом «езотеричні, таємні» і звинувачують блаженнішого у співпраці з демонами. Світобачення отців – дуалістично-маніхейське. Адже Христос, «здерши здобич з начал і властей, виставив їх прилюдно на сміховище, перемігши їх» (Кол. 2,15). Тобто, «демони» вже переможені Христом і втратили владу над тими, хто у Христі.

6-а єресь – про пекло.

Текст: «Для мене найважчим вченням Церкви є вчення про вічне покарання... Я закриваю очі і кажу: «Господи, Ти сказав це, але я не розумію. Для мене це надзвичайно складно»».

Контекст: блаженніший приймає віру Церкви, яку не вміщає людський розум.

Інтерпретація: кардинал заперечує правду віри про вічний засуд, закриває очі на цю реальність.

Коментар: отці підмінюють поняття: у блаженнішого «Господи, Ти сказав це» - у підгорецьких «я в це не вірю».

Текст: «Така ж проблема і з існуванням злих духів, які є прогнаними навіки. Це важко прийняти, я не здивований тим фактом, що люди повстають проти цього».

Контекст: люди вказують на неспівмірність між відносністю гріха і абсолютністю покарання за гріх. Тому при поглибленні віри потрібно долати сумніви інтелекту.

Інтерпретація: найважливіше – врятувати свою душу, а кардинал переживає за демонів тому, що вони рухають йому маятник під час віщування.

Коментар: невідомо, чого тут більше, – злоби чи примітивізму.

Текст: «Ми маємо жорстоке та несправедливе бачення Бога. Не просто думати, що особа, яка вчинила серйозну помилку... повинна довічно страждати».

Контекст: часто теза про вічне покарання впливає не з Одкровення, а з людських стереотипів про мстивого Бога.

Текст: «Існує інше пояснення: що Бог нікого не посилає до пекла. Лише ті, хто відкидає Бога, туди потрапляють. Але як відкинути Божественну благодать? Це таємниця».

Контекст: пекло має початок не в Богові, а в Його відкиненні творінням. І вже це відкинення благодаті є таїнством беззаконня.

Інтерпретація: кардинал мав додати «відкидає важкими гріхами», а не додав. Кардинал стверджує, що неможливо, щоб хтось був відкинений, а це є зрадою Христа і Церкви.

Коментар: отці підмінюють «ті, хто відкидають благодать, потраплять до пекла» у блаженнішого власною тезою «ніхто не буде відкинений».

Текст: «Особисто я закриваю очі і чиню акт віри, надіючись, що Божественна благодать працює в такий спосіб, що ніхто остаточно не піде до пекла».

Контекст: приймаючи правду про пекло, блаженніший надіється (не твердить), що благодать знайде спосіб спасти кожну людину.

Інтерпретація: це практична ересь.

Коментар: отці підмінюють слово «надіюсь» словом «тверджу».

7-а ересь – про примат папи.

Текст: «Моя власна думка така: cum Petro – так, sub Petro – ні».

Контекст: УГКЦ перебуває в єдності з (cum) Петром і водночас під (sub) своїм патріархом – Батьком і Главою.

Інтерпретація: ересь, неправовірне вчення.

Коментар: отці, які вчилися на Заході, необізнані зі східною еклезіологією помісності.

Текст: «У певний момент, коли постає якесь питання віри чи морального вчення, він (папа) є устами Церкви. Це говорить Церква, а не папа... Я приймаю те, що в разі потреби папа має дар від Бога говорити від імені Церкви, а не від свого імені – *ex cathedra*, офіційно, так, що його голос зобов'язує усіх нас».

Контекст: папа є в Церкві, яка у випадках *ex cathedra* говорить через нього. Нема папи без Церкви (папи – приватної особи), як і нема Церкви без папи.

Інтерпретація: кардинал твердить, що папа не має непомильності *ex cathedra*, а собор вищий за папу, тобто це ересь консиліаризму. Папа ж може і без собору говорити *ex cathedra*.

Коментар: тут отці не тільки перекручують слова блаженнішого, але й входять у суперечність із вченням II Ватиканського Собору про два суб'єкти влади в Церкві – папу і папу з Колегією єпископів.

Текст: «Нам треба визнати (в чому я переконаний), що папа римський має правонаступництво від святого апостола Петра... Він є символом єдності. На мою думку, ми маємо два такі символи єдності: Пресвяту Євхаристію і папу».

Контекст: служіння папи висвітлюється в контексті євхаристійної еклезіології, де папа виражає єдність Церкви через євхаристійне сопричастя з ним єпископів.

Інтерпретація: папа – не символ, а скеля (основа) єдності.

Коментар: отці не знають патристичного значення слова «символ» (земне виявлення небесного), а розглядають це слово в західному контексті спору між прихильниками реальної символічної присутності Христа в Євхаристії, де «символічний» - визнаний таким за домовленістю між людьми. Пікантність критики отців – у тому, що підгорецькі, створивши власну Церкву, визнали примат папи ex cathedra і заперечили примат юрисдикції, який діє через дикастерії римської курії. За що критикували, в тому найбільше спіткнулися самі.

8-а єресь – реінкарнація.

Текст: Питання журналіста до блаженнішого: «Яким є Ваше ставлення... до питання реінкарнації?» Відповідь: «Ми не признаємо цього. Раз людина народилась, має, так сказати, одну пробу – це кінець».

Контекст: блаженніший підкреслює унікальність земного життя людини і неможливість прожити це життя ще раз.

Інтерпретація: кардинал реінкарнацію не відкидає, а її де-факто схвалює.

Коментар: повне перекручення тексту інтерв'ю.

Текст: «Ми говорили про чистилище і митарства. Індуїсти... не приймають поняття чистилища, митарств, але очищення для них є у формі реінкарнації».

Контекст: індуїсти, подібно до християн, усвідомлюють потребу очищення людини. Проте, не будучи християнами, вони не приймають християнської правди про чистилище очищення, натомість можливістю очищення вважають повторене в іншому тілі земне життя.

Інтерпретація: кардинал симпатизує ересі і поганству, які ведуть до втрати вічного життя, зради Христа і Його Євангелія.

Коментар: отці підмінюють поняття – наведення блаженнішим іншої точки зору вони називають симпатизуванням до цієї точки зору, після чого відразу пафосно звинувачують у зраді Христа і пропаганді реінкарнації.

9. Підсумок

«Аналіз» підгорецькими отцями «ересей кардинала Гузара» є прикладом інтелектуальної нечесності, свідомої підміни понять і підтягання висновків під апріорно поставлену тезу, що «Гузар еретик, а тому його потрібно відлучити від Церкви».

Очевидно, отці свідомі безпідставності своїх звинувачень. Якщо б вони були послідовні в тому, що у Східній Церкві нема автоматичного відлучення від Церкви, то їм потрібно було надуману «справу Гузара» передати до Апостольської Сигнатури в Римі чи особисто папі, після чого чекати судового процесу й вироку. До того ж, за діючою презумпцією невинуватості, обвинувачений ними блаженніший Любомир вважається невинним, доки в судовому порядку не доведено протилежне. Підгорецькі отці поширюванням недоведених у суді звинувачень укотре виявили рівень своєї моралі, а також крайньої зневаги до всіх, хто не з ними. Остаточо, спираючись на сфабриковані ними ж звинувачення, отці 15.06.08 відлучають блаженнішого від Церкви та ще й зобов'язують всю УГКЦ відділитися від нього: «Ніхто його як апостата (відступника) вже не сміє слухати». Поширювання в Церкві неспокою, поділів, непослуху – це і є той дух, яким живуть підгорецькі отці. «З плодів їх пізнаєте їх. Не може добре дерево родити лихі плоди». Внесений отцями поділ Христової Церкви визнала, на відміну від отців провівши судовий процес і на підставі кан. 1459 § 1 відлучивши їх від Церкви. Тому їхня «Церква» й має «харизмою» їхній постійний «скрегіт зубів» на Христову Церкву – чи то на Сході, чи на Заході. Як відомо, «скрегіт зубів» лунає в «тьмі кромішній», до якої потрапили отці. Шкода, що «вогонь їх не згасає і черв їх не вмирає».

Від імені УГКЦ, якій ми, священники служили в добу підпілля, служимо нині і в ній помремо, на захист зневаженої новітніми безбожниками єрархії, для добра українського віруючого Божого Люду

о. д-р Мирон Бендик
Ректор Семінарії

(Постійна адреса статті - <http://dds.edu.ua/articles/2/rizne/239-slovo-rectora.html>)

Посилання:

1. H. Mühlen. "Wprowadzenie do odnowy w Duchu Św. "cz. II, Mainz 1976, s. 114
2. 11/07 с. 2
3. 11/08 сс. 15-16
4. 02/09 с. 5
5. 02/08 с. 15
6. 02/08 с. 5
7. 11/07 с. 34
8. Див. «Перспективна внутрішньої реформи Церкви», 2006
9. Там само, с. 13
10. «Узурпація Верховного Архієпископства в УГКЦ в 1996 році», с. 30
11. Там само
12. 20/08 с. 10
13. 2006 рік, с. 30
14. «Голгота УГКЦ», с. 5
15. Там само сс. 18-19
16. 10/09 с. 5
17. Там само, с. 31
18. Див. «Відповіді підгорецьких отців...» с. 10
19. 01/08 с. 19
20. Лист архієпископу І. Юркевичу, папському нунцію в Україні
21. Лист від 11.06.06
22. 01/08 с. 32
23. 20/08 с. 8
24. 05/09 с. 19
25. 21/08 с. 7
26. «Перспективна внутрішньої реформи» с. 10
27. 04/08 с. 14
28. Там само
29. 04/08 с. 12
30. 06/08 с. 10
31. 04/08 с. 11
32. Там само, с. 7
33. Там само, с. 5
34. Там само
35. Там само, с. 7
36. Там само
37. Там само, с. 14
38. 04/08 с. 12

39. 24/08 с. 9
40. 21/08 с. 10
41. 07/08 с. 3
42. 04/08 с. 16
43. Там само
44. 11/08 с. 28
45. 09/08 с. 32
46. 19/08 с. 11
47. 08/09 с. 27
48. 15/08 с. 7
49. 14/08 с. 4
50. 05/08 с. 7
51. 07/09 с. 16
52. 06/09 с. 21
53. 23/08 с. 5
54. 21/08 с. 2
55. 10/08 с. 13
56. 09/08 с. 35
57. 24/08 с. 11
58. 08/09 с. 5
59. 03/09 с. 11
60. 05/09 с. 19
61. 04/09 сс. 15-16
62. 08/09 с. 27
63. 01/09 с. 21
64. 01/09 с. 20
65. 06/09 с. 2
66. 04/09 с. 39
67. 15/08 с. 15
68. 15/08 с. 8
69. 02/09 с. 3
70. 10/09 сс. 20-21
71. Там само с. 16
72. 21/08 с. 7
73. 04/09 с. 29
74. 15/08 с. 7
75. 15/08 с. 9
76. 10/09 с. 6
77. 10/09 с. 21
78. 15/08 с. 9
79. 09/08 с. 13